

ИЗЛОЖБА ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ПОЖАРЕВАЦ У КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ „ИВО АНДРИЋ“ У ПЕКИНГУ

Бата, Србија и Кина

У Културном центру Републике Србије „Иво Андрић“ у Пекингу, 2. септембра, отворена је изложба Историјског архива Пожаревац „Филмови које смо волели, 1947-1980“, под покровитељством Министарства културе Републике Србије. Повод за изложбу је 110 година српског филма, 100 година југословенске кинематографије и 90 година од рођења глумца Велимира Бате Живојиновића. Ово је први пут да Културни центар Србије у Пекингу организује изложбу.

БЛЕГ ОДАНСТИ СРПСКОЈ ИСТОРИЈИ

Отварајући изложбу, амбасадорка Републике Србије у Народној Републици Кини Њ.Е. Маја Стефановић истакла је да она буди посебне емоције и сведочи о времену када је филмска уметност била један од главних мостова повезивања, међусобног разумевања и приближавања наших земаља.

У времену без савремених технологија, магија слика је приближавала географски удаљене народе. Иако је данас другачије време, целулоидне траке и даље носе магију – да нас врате у неко старо доба или донесу у будућност. Надам се да ће ова изложба, иако посвећена историји, дати нови импулс даљем јачању односа наших народа и продубити интерес кинеских пријатеља да упознају и нову кинематографију Србије и бивших југословенских република. Име Бате Живојиновића, филмова „Валтер брани Сарајево“, „Мост“ и других, заувек ће остати уписано у историји односа наших народа и бити овековечено песмом Ренџоу зајпан. Уз сећања која ћемо неговати, надамо се да ће ново време и нека нова лица са магичних трака, донети нови модерни филмски дух у наше односе и дати нови замаха нашој сарадњи и повезивању на основама уметности, казала је Њ.Е. Маја Стефановић.

Ауторке изложбе и каталога др Јасмина Николић и др Драгана Милорадовић настојале су да, осим кинеској публици најпознатијих филмова „Валтер брани Сарајево“ и „Мост“, посетиоцима прикажу и постер првог Батиног филма „Песма са Кумбаре“ и постере бројних других остварења у којима је играо „Три“, „Влак без возног реда“, „Козара“, „Диверзанти“, „Бреза“..., затим, по-

стере југословенског кандидата за Оскара и добитника Гранпри у Кану 1967. године филма „Скупљачи перја“ и чувеног представника црног таласа „Кад будем мртав и бео“ Живојина Павловића, као и постере партизанских филмова „Битка на Неретви“, „Дивојачки мост“, „Бомбаши“...

Директорка Историјског

Амбасадорка
Њ.Е. Маја Стефановић

архива Пожаревац др Јасмина Николић нагласила је да изложба допринесе популаризацији, афирмацији и промоцији историјске и филмске грађе као културно-историјског наслеђа Републике Србије, али и доступности српске историјске и филмске грађе међународној јавности и њено промовисање, што је од посебног интереса за Републику Србију. Захваљујући томе, повећава се углед Републике Србије и омогућава развој српско - кинеске културне сарадње.

Чињеница је да филмска култура спаја људе на свим меридијанима и чини чврст интегративни процес и на, наизглед, неспојивим социјалним и међуетничким релацијама. Историјски архив Пожаревац у свом фонду поседује и две изузетно вредне збирке филмских плаката и рекламних филмског материјала који прате кинематографска догађања у периоду од 1947. до 1980. године. Сачувани филмски постери и рекламни филмски материјал репрезентују догађања у култури оновремене државе и ставања југословенског и српског друштва у оквиру дискурса социјалистичког друштва и самоуправне идеје. Филм, као посебно огледало друштва, културе, појединца, у једном цивилизацијском контексту, био је и јесте најзаступљенија категорија културе, феномен и одраз времена и простора. У сјају филмских постера обележавамо значајне годишњице југословенске и

српске кинематографије, казала је др Јасмина Николић.

ПОВЕЗИВАЊЕ НА ОСНОВАМА ФИЛМСКЕ УМЕТНОСТИ

Филмски плакати и рекламни филмски материјал на изложбеној поставци, представљени су као самостални

Татјана Солдат

учесници у поступку схватања документованости историје филма, у функцији вредних изложбених експоната који ће бити интересантни међународној посматрачкој публици.

Конципирајући изложбу, аутори су филмове низали хронолошки, не делећи их на жанрове и ауторска имена. Намера је била да се представе јединствена остварења српске и југословенске продукције у времену када, осим по припадности филма продукцијским кућама, другачије, национално, издвајање није било могуће. Представљени су филмови који су главни репрезенти филмског достигнућа режисера, вршећи одабир тако да се не фаворизује ниједан аутор посебно. Међу ауторима срећемо Пуришу Ђорђевића, Вељка Булајића, Ђоржа Скригина, Живка Павловића, Кокана Ракоњаца, Жилу Митровића, Мићу Поповића, Владимира Погачића, Соју Јовановић, Александра Петровића, Војислава Нановића, Душана Макавејева ...

Оно што никако није могло да издвоји филмове на посебне националне кинематографије јесу глумачка имена која се појављују као главни протагонисти. Посебно осећање у сусрету са изложеним филмским рекламним материјалом – постерима, флајерима и програмима, свакако је моменат тескобе, страха и среће који се свио негде у срцу када победи дружина Николиће Приколиће у филму „Орлови рано лете“, смећа уз филм „Поп Ђира и

поп Спира“, уз Јованчу док ту тује по свету, стрепње уз филмове „Не окрећи се сине“, „Неретва“, „Козара“, „Мост“, „Валтер брани Сарајево“...

Пријатељство Републике Србије и Народне Републике Кине посебно је обележио феномен филма „Валтер брани Сарајево“ и главни лик кога тумачи Велимир Бата Живојино-

Др Јасмина Николић

вић. Глумац са највећим бројем улога у домаћим филмовима - југословенским и српским - незаобилазни Велимир Бата Живојиновић оставио је изузетан траг у филмској уметности освајајући награде на многобројним филмским фестивалима, али освајајући и срца

Са отварања изложбе

своје публике, која га је помно пратила до 2016. године. Постери филмова које смо волели и још увек волимо, презентовани на изложби, документују прву Батину улогу у филму „Песма са Кумбаре“, затим његове улоге у „Др“, „Три“, „Мост“, „Влак без возног реда“, „Рат“, „Козара“, „Невесињска пушка“, „Крст Ракоц“, „Двоструки обруч“... - представљају сјај победе добра над злом, интроспективну борбу главног лика, ламент палим борцима за слободу и поклич победе над фашизмом. Управо заступљеност постера филмских остварења која промовишу победу добра над злом, светла над тамом, чине пресудну карику ове изложбе која, на неки чудесан начин повезује Бату, Србију и Кину.

Директорка Културног

центра Србије „Иво Андрић“ у Пекингу Татјана Солдат наглашава да се разлози челичног пријатељства Србије и Кине крију у огромној сличности двеју традиционалних култура и у вредностима које деле. Према њеним речима, култура је и историјски феномен, кроз који дубље сагледавамо и разумемо историју.

Култура нам помаже да обогатимо себе и проширимо своја знања. По дефиницији, култура је збир материјалних и духовних производних могућности које су људи стекли у процесу рада и створеног материјалног и духовног богатства. Култура укључује све облике друштвене свести: природне науке, техничке науке и друштвену идеологију. Култура је и својеврсна друштвена идеологија, која се понекад посебно односи на образовање, науку, уметност и друге аспекте. Најједноставније речено, култура је уметност живљења, казала је Татјана Солдат.

Отварају изложбе присуствовали су амбасадорка Републике Србије у НР Кини Њ.Е. Маја Стефановић, амбасадор Босне и Херцеговине у НР Кини Њ.Е.Синиша Берјан, изасланик одбране Мини-

старства одбране Републике Србије у НР Кини кбб Слободан Новаковић, представници дипломатског кора, представници културних центара Јапана и Румуније, некадашњи амбасадор НР Кине у Републици Србији Ли Ман Чанг, професорка на Универзитету за филм у Пекингу Sun Hongyun, представници Кинеске Кинотеке, кинеских државних компанија „China construction“, „CRBC“, „Yihai“, медијских кућа CCTV, CGNT, CICN, Guangming ribao, дипломатског магазина Lokwee и друге угледне званице.

Изложба у Културном центру Србије „Иво Андрић“ у Пекингу биће отворена за посетиоце до 30. септембра 2023. године.